

Asia: VN/33155/2021

Laatusuositus aktiivisen ja toimintakykyisen ikääntymisen ja kestävien palvelujen turvaamiseksi 2024-2027

1. Ikääntyvien työkyky paranee

Työhyvinvointi ja työn muokkaus

samaa mieltä

Henkilöstön riittävyys

samaa mieltä

Johtamisen kehittäminen

samaa mieltä

Työurien mielekkyys ja osaaminen

samaa mieltä

Kerro lyhyesti, mitä mielestäsi *ikäntyvien työkyky paranee* -sisältötekstiin tulisi lisätä tai mitä siitä pitäisi poistaa.

- Työolojen tulee olla sellaiset, että kaiken ikäiset pystyvät ja haluavat tehdä täyden työuran ikääntyneiden palveluissa.
- Työhyvinvointi ja työn veto-/pitovoima: Suosituksissa ja tekstissä puhutaan pääasiassa ikääntyvien hoitotyöstä. Ammattilaisten saatavuusongelma koskee myös sosiaalialan ammattilaisia, esim. sosiaalityöntekijöitä, joten suosituksissa ja tekstissä tulisi huomioida myös muut ikääntyvien kanssa työskentelevät ammattiryhmät.
- Henkilöstön riittävyys: Työntekijöiden riittävän määrän lisäksi myös työntekijöiden pysyvyyteen tulisi kiinnittää huomiota, jotta asiakassuhteiden jatkuvuus ja luottamus pääsevät rakentumaan.

Arvioi, onko kaikkein tärkeimmät suositukset nostettu vaikuttavuustavoitteeseen.

Ikääntyvien työkyky paranee

samaa mieltä

Kerro lyhyesti, mitä mielestäsi *ikääntyvien työkyky paranee* –osion suosituksiin tulisi lisätä tai mitä siitä pitäisi poistaa.

Suosituksiin tulisi lisätä:

- Iäkkäiden palveluissa työolojen tulee olla sellaiset, että kaiken ikäiset pystyvät tekemään täyden työuran. Työnantajan tulee työskennellä työntekijöiden kuormituksen vähentämiseksi.
- Kaikki ikääntyvien kanssa työskentelevät ammattiryhmät (sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaiset) tulee huomioida alan vetovoimaisuutta kehittäessä.
- Työntekijöiden riittävän määrän lisäksi myös työntekijöiden pysyvyyteen tulee kiinnittää huomiota, jotta asiakassuhteiden jatkuvuus ja luottamus pääsevät rakentumaan.

Arvioi, onko kaikkein tärkeimmät hyvät käytännöt nostettu vaikuttavuustavoitteeseen.

Ikääntyvien työkyky paranee

samaa mieltä

Kerro lyhyesti, mitä mielestäsi *ikääntyvien työkyky paranee* –osion hyviin käytäntöihin tulisi lisätä tai mitä siitä pitäisi poistaa.

-

2. Iäkkäät ovat toimintakykyisiä pidempään

Ennakointi ja ennaltaehkäisevät palvelut

jonkin verran samaa mieltä

Toimintakyvyn ja hyvinvoinnin tukeminen

jonkin verran samaa mieltä

Itsemääräämisoikeus ja omaehtoisuus, toimijuuden tukeminen

jonkin verran samaa mieltä

Kerro lyhyesti, mitä mielestäsi *iäkkäät ovat toimintakykyisiä pidempään* –osion sisältötekstiin tulisi lisätä tai mitä siitä pitäisi poistaa.

Tekstissä tulisi huomioida haavoittuvassa asemassa olevat iäkkäät ja osaaminen erityisen tuen tarpeen tunnistamisessa tulisi varmistaa.

Ennakointi ja ennaltaehkäisevät palvelut 3.1

- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen pitää aloittaa jo ennen vanhuusikää – tarvittaessa myös ennaltaehkäisevät sosiaalipalvelut - jotta toimintakyky säilyisi mahdollisimman hyvänä vanhuudessa.
- Vaikka vanhuuteen varautuminen on hyvä lähtökohta, sitä ei voi olettaa kaikilta. Esimerkiksi taloudellinen varautuminen edellyttää resursseja, joita kaikilla ei ole käytössä. Tämä on tärkeä huomioida palveluja ja tukea suunniteltaessa.
- Kuntoutuksen kohdassa suosituksissa olisi tärkeä mainita myös sosiaalinen kuntoutus. Fyysinen toimintakyky ei riitä hyvään elämään, vaan tarvitaan myös sosiaalista toimintakykyä. Etsivässä työssä löydetyille iäkkäille tulee tarjota oikeanlaista tukea riittävän aikaisessa vaiheessa.

Toimintakyvyn ja hyvinvoinnin tukeminen 3.2

- Tekstin mukaan ”toimintakyvyn arviointiprosessissa myös läheiset ovat mukana”. Läheiset voivat toki osallistua, jos heitä iäkkäällä on ja jos heidän osallistumisensa on iäkkään edun mukaista. Aina näin ei ole, vaan läheissuhteisiin voi liittyä hyvin paljon ristiriitoja ja erilaista kaltoinkohtelua, eikä läheisen mukaan ottaminen edistä iäkkään hyvinvointia. Läheisten mukaan ottamista ei siis pitäisi ottaa itsestään selvänä asiana ja periaatteena.
- RAI-arviointivälineen käyttöön liittyy monenlaisia ongelmia. Näitä ovat esimerkiksi koulutuksen puute, vaatimukset päällekkäiselle kirjaamiselle, rakenteen epäselvyys ja täyttämisen työläys. Jotta välinettä ja sen tuottamaa tietoa pystytään hyödyntämään, on sen käyttöön liittyviin ongelmiin tartuttava. Laatusuosituksessa tulisi olla maininta, että nämä haasteet tulisi ratkaista hyvinvointialueilla.
- Kuntoutuksessa pitäisi ottaa huomioon fyysinen, psyykinen, kognitiivinen ja sosiaalinen ulottuvuus, kuitenkin tekstissä puhutaan lähinnä fyysisestä toimintakyvystä. Osion hyvät käytännötkin liittyvät liikkumiseen. Tähän olisi tärkeä saada myös muita toimintakyvyn osa-alueita tukevia käytäntöjä.

Itsemääräämisoikeus ja omaehtoisuus, toimijuuden tukeminen 3.3

- Itsemääräämisoikeutta käsittelevässä kohdassa tulisi huomioida selkeämmin haavoittuvassa asemassa olevat ikääntyneet. Itsemääräämisoikeuden tukeminen on erityisen vaativaa, kun työskennellään esimerkiksi erityisen tuen tarpeessa olevien iäkkäiden kanssa. Tässä osiossa pitäisi myös tuoda esiin jaetun toimijuuden ja tuetun päätöksenteon kaltaiset asiat, joista palvelujen järjestäjällä on oltava ymmärrystä.

Arvioi, onko kaikkein tärkeimmät suositukset nostettu vaikuttavuustavoitteeseen.

lääkäät ovat toimintakykyisiä pidempään:

jonkin verran eri mieltä

Arvioi, onko kaikkein tärkeimmät hyvät käytännöt nostettu vaikuttavuustavoitteeseen.

läkkäät ovat toimintakykyisiä pidempään:

jonkin verran eri mieltä

Kerro lyhyesti, mitä mielestäsi *läkkäät ovat toimintakykyisiä pidempään* –osion hyviin käytäntöihin tulisi lisätä tai mitä siitä pitäisi poistaa.

Suositukseen tulisi lisätä

- Kohdassa 3.1.5 tulee mainita fyysisen kuntoutuksen lisäksi sosiaalinen kuntoutus.
- RAI-arviointivälineen käyttöön liittyvät ongelmat pitää ratkaista ja luoda yhtenäiset hyvät käytännöt arviointivälineen käyttöön.

Hyviin käytäntöihin tulisi lisätä

Hyvät käytännöt painottuvat fyysiseen toimintakykyyn ja liikkumiseen. Niihin pitäisi lisätä esim. Terveyskylän Kuntoutumistalon ammattilaisille suunnatut materiaalit kotikuntoutukseen, ikäihmisen kotona kuntoutumisen polku, TerveyskyläPROn (vaatii kirjautumisen ammattilaistunnuksilla) kuntoutuskurssi. Lisäksi voisi lisätä myös Sosiaalisen kuntoutuksen toimintamallin (THL), joka ei koske vain iäkkäitä, mutta on sovellettavissa myös iäkkäiden sosiaaliseen kuntoutukseen. Toinen mainitsemisen arvoinen on Päijät-Hämeen sosiaalisen kuntoutuksen malli kotona asuville iäkkäille.

<https://innokyla.fi/sites/default/files/2022-05/Sosiaalisen%20kuntoutuksen%20toimintamalli%20%28THL%29.pdf>

<https://www.terveyskyla.fi/kuntoutumistalo/kuntoutujalle/ik%C3%A4%C3%A4ntyneille/ik%C3%A4ihmisen-kotona-kuntoutumisen-polku>

<https://www.terveyskyla.fi/kuntoutumistalo/ammattilaiset/kuntoutumisen-tukeminen>

<https://innokyla.fi/fi/kokonaisuus/paijat-hameen-hyvinvointialue-tulevaisuuden-kotona-asumista-tukevat-palvelut-iakkaille>

3. Osallisuus vapaaehtoistoimintaan kasvaa:

Osallisuus, yhteisöllisyys, aktiivinen kansalaisuus ja vapaaehtoistoiminta

jonkin verran samaa mieltä

Hyvinvointialueet, kunnat ja järjestöt tukevat vapaaehtoistoimintaa ja koordinoivat toimintaa keskenään

samaa mieltä

Järjestöjen vapaaehtoistoiminta

samaa mieltä

Kerro lyhyesti, mitä mielestäsi *osallisuus vapaaehtoistoimintaan kasvaa* –osion sisältötekstiin tulisi lisätä tai mitä siitä pitäisi poistaa.

Vapaaehtoistyön tekemisen luonne on muutoksessa. Monet eivät enää sitoudu tiettyyn järjestöön, tai toimintamuotoon, vaan he valitsevat itselleen sillä hetkellä kiinnostavan vapaaehtoistyön. Tämä asettaa haasteita vapaaehtoistyön järjestäjälle ja vaatii jatkuvaa markkinointia vapaaehtoisten tavoittamiseksi ja rekrytoimiseksi sekä perehdytyksen lisäämiseksi. Lisäksi tarvitaan vapaaehtoistyön koordinoinnin ammattimaisuutta vapaaehtoisten mukana pitämiseksi ja ohjaamiseksi heille sopiviin tehtäviin.

Arvioi, onko kaikkein tärkeimmät suositukset nostettu vaikuttavuustavoitteeseen.

Osallisuus vapaaehtoistoimintaan kasvaa

jonkin verran samaa mieltä

Kerro lyhyesti, mitä mielestäsi *osallisuus vapaaehtoistoimintaan kasvaa* –osion suosituksiin tulisi lisätä tai mitä siitä pitäisi poistaa.

Lisättävä suosituksiin

- Varmistetaan järjestöjen resurssit jatkuvan uusien vapaaehtoisten löytämiseksi ja rekrytoinnin ylläpitämiseksi.
- Palkataan kuntiin/hyvinvointialueille pitkäjänteisesti vapaaehtoistyön koordinaattoreita tiedottamaan, rekrytoimaan, ohjaamaan ja perehdyttämään alueen sen hetkisiin vapaaehtoistehtäviin.
- Luodaan uusia malleja ja keinoja rekrytoida vapaaehtoisia tarjolla oleviin tehtäviin.
- Järjestöverkostojen syntymisen edistäminen ja verkostojen yhteistyön ylläpito ammattimaisesti tulisi olla resursoitu kunnan ja/tai hyvinvointialueen puolelta.
- Keskitetty luettelo alueella tarjolla olevista vapaaehtoistöistä, jotta käytäntöjä toimeenpanevilla tahoilla (esim. kotihoito) on saatavilla tietoa, millaista vapaaehtoistyötä ja tekijöitä omalta alueelta löytyy (esim. ulkoiluttajat, seuranpitäjät ym.).

Arvioi, onko kaikkein tärkeimmät hyvät käytännöt nostettu vaikuttavuustavoitteeseen.

Osallisuus vapaaehtoistoimintaan kasvaa

jonkin verran samaa mieltä

Kerro lyhyesti, mitä mielestäsi *osallisuus vapaaehtoistoimintaan kasvaa* –osion hyviin käytäntöihin tulisi lisätä tai mitä siitä pitäisi poistaa.

Kuntien, hyvinvointialueiden ja järjestöjen tulisi määritellä keskenään vastuut vapaaehtoistyön koordinoinnista ja vapaaehtoisten ohjauksesta heille sopiviin tehtäviin.

4. Teknologia lisää hyvinvointia

Teknologia iäkkään henkilön toimintakyvyn, hyvinvoinnin, turvallisuuden ja osallisuuden edistäjänä

samaa mieltä

Helppokäyttöisyys, käyttäjäystävällisyys ja eettisyys

samaa mieltä

Kotona-asumista tukeva teknologia

Vastausvaihtoehto

Teknologia työntekijöiden tukena

samaa mieltä

Kerro lyhyesti, mitä mielestäsi *teknologia lisää hyvinvointia* –osion sisältötekstiin tulisi lisätä taimitä siitä pitäisi poistaa.

Teknologian käytön laajuus vaihtelee ikääntyneillä ja iäkkäiden hoidossa merkittävästi, samoin hyvinvointialueilla ja kunnissa hyvinvointi-, terveys- ja seurantateknologian olemassaolo ja käyttö.

Poistettava kohta kappaleessa 5.4: ”jotka voivat lisätä työn kiinnostavuutta erityisesti nuorten keskuudessa.”

Myös monet vanhemmat ja kokeneet hoitajat tekevät mielellään fyysisesti vähemmän kuormittavaa etähoitoa, jossa pitkä työkokemus on hyödyllinen, kun arvioidaan asiakkaan vointia pelkän videoyhteyden välityksellä.

Arvioi, onko kaikkein tärkeimmät suositukset nostettu vaikuttavuustavoitteeseen.

Teknologia lisää hyvinvointia

samaa mieltä

Kerro lyhyesti, mitä mielestäsi *teknologia lisää hyvinvointia* –osion suosituksiin tulisi lisätä taimitä siitä pitäisi poistaa.

Suositus kohta 5.2.

Kunnat voisivat tarjota digineuvontaa laitteiden hankinnassa, käytössä ja tietoturva-asioissa, sikäli kun laitteilla käytetään kuntien ja hyvinvointialueiden tuottamia palveluita. Iäkkäiden digitukea ei voi jättää järjestöjen vapaaehtoisille tai kaupallisille toimijoille. Etenkin terveyteen ja hyvinvointiin liittyvän digituen tulisi olla vaitiolovelvollisten ammattihenkilöiden tuottamaa, ja se tulisi järjestää asiakkaan tietosuojaa kunnioittaen.

Suositus kohta 5.3

Kaikilla teknologiaa /etäseurantaa tarvitsevilla ikääntyneillä pitää olla siihen yhtäläiset mahdollisuudet taloudellisesta tilanteesta riippumatta. Olisi hyvä määritellä, onko tämän määrittely hyvinvointialueen vai kunnan vastuulla.

Arvioi, onko kaikkein tärkeimmät hyvät käytännöt nostettu vaikuttavuustavoitteeseen.

Teknologia lisää hyvinvointia

samaa mieltä

Kerro lyhyesti, mitä mielestäsi *teknologia lisää hyvinvointia* -osion hyviin käytäntöihin tulisi lisätä taimitä siitä pitäisi poistaa.

-

5. Ikäystävällisyyttä asumiseen ja asuinympäristöihin

Ikääntyneiden oman ennakkoinnin ja varautumisen tukeminen

samaa mieltä

Asuntokannan korjaamisen edistäminen ja uustuotannon ratkaisut

samaa mieltä

Ikäystävälliset asuinympäristöt

samaa mieltä

Kuntien ja hyvinvointialueiden rooli on keskeinen

samaa mieltä

Kerro lyhyesti, mitä mielestäsi *ikäystävällisyyttä asumiseen ja asuinympäristöihin* –osion sisältötekstiin tulisi lisätä tai mitä siitä pitäisi poistaa.

Lukuun 6 voisi lisätä tavoitteen perhehoidon lisäämisestä.

Kohtaan 6.1 tulisi lisätä

- Kotona asumisen tavoite ja ageing in place -periaate.
- On hyvä tunnistaa kunkin ikääntyneen kohdalla, mikä on oikea hetki ottaa puheeksi asumiseen varautuminen ja tukea sen aloittamista, jotta se johtaa käytännön toimiin. Tällaisia voivat olla esim. muistikoordinaattorit, jotka havaitsevat ja osaavat ennakoida asumisen ongelmia muistisairauden eri vaiheissa.

- Yhteisöllisyyteen mahdollistava tuki ja perhehoito esim. muistisairaiden asumisessa. Muistisairaita on iso osa asumispalveluiden piirissä olevista, mutta monet heistä myös asuvat kotonaan pitkään. Tällöin palveluiden ja informaation selkeys ja saavutettavuus ovat keskeisiä turvallisuudentunnetta lisääviä tekijöitä.

Arvioi, onko kaikkein tärkeimmät suositukset nostettu vaikuttavuustavoitteeseen.

Ikäystävällisyyttä asumiseen ja asuinympäristöihin

samaa mieltä

Kerro lyhyesti, mitä mielestäsi *ikäystävällisyyttä asumiseen ja asuinympäristöihin* –osion suosituksiin tulisi lisätä tai mitä siitä pitäisi poistaa.

Suosituksiin 6.2. Asuntokannan korjaamisen edistäminen ja uustuotannon ratkaisut tulisi lisätä

- Yhteisöllisyyttä ja osallisuutta edistävien ratkaisujen tukeminen rakentamisessa ja asuinalueiden kehittämisessä, ja kenen vastuulla näiden ratkaisujen tuottaminen on.
- Asumispalvelujen käyttäjien asiantuntijuus oman asumisensa järjestämisessä ja kehittämisessä tulisi huomioida. Asumisen palvelukokonaisuuden mielekkyyden ja vaikuttavuuden mittausta palveluketjussa tulisi järjestää.
- Asukkaiden itsemääräämisoikeus, pääsy hoitoon tarvittaessa ja palveluketjun yhtenäisyys kotihoito – yhteisöllinen asuminen – raskaat hoivapalvelut. Tulisi varmistaa, että asiakas tietää palveluketjusta ja tieto on selkeässä muodossa saatavilla tarvittaessa, kuten palvelutkin.
- Tulisi suositella räätälöityjä tukimuotoja ja huomioida myös monikulttuurisuus ja kulttuuriset tekijät asumisen järjestämisessä.
- Turvateknologian ja yhteisöllisen tuen yhdistelty käyttö, mikä voi lisätä itsenäisesti asuvien pärjäämisaikaa kotona.

Yhteisöllisen asumisen suositukset olisi hyvä listata, koska laki yhteisöllisen asumisen järjestämisestä on ylätasoinen ja jättää paljon varaa tulkinnoille. Yhteisöllisen asumisen konseptista olisi hyvä olla suosituksia ja yksiköiden fyysiset tilat tulisi suunnitella vuorovaikutusta tukeviksi. Esimerkiksi

- Sektorirajat (järjestöt, yritykset ja hyvinvointialue/kunta) ylittävät tukiverkostot, esim. muistikahvila-tyyppiset ratkaisut ja vapaaehtoisten käyttö ympäröivään yhteisöön kiinnittymisessä
- Vertaistuki ja muu tuki omaisille
- Ohjattua ryhmätoimintaa, esim. muistelu
- Mahdollisuus tiiviimpään tukeen tarpeen vaatiessa

Suosituksiin 6.3 Ikäystävälliset ympäristöt tulisi poistaa tai muuttaa

Vanhusneuvostojen mahdollisuus osallistua suunnitteluun on tärkeää, mutta mitä tarkoitetaan vanhusneuvostojen osallistumisella asuinalueiden toteutukseen ja viestintään? Suositusta tulisi selventää tai poistaa maininnat toteutuksesta ja viestinnästä.

Arvioi, onko kaikkein tärkeimmät hyvät käytännöt nostettu vaikuttavuustavoitteeseen.

Ikäystävällisyyttä asumiseen ja asuinympäristöihin

samaa mieltä

Kerro lyhyesti, mitä mielestäsi *ikäystävällisyyttä asumiseen ja asuinympäristöihin*–osion hyviin käytäntöihin tulisi lisätä tai mitä siitä pitäisi poistaa.

Suosituksia kohtaan 6.3 Ikäystävälliset asuinympäristöt

- Asuinalueet ja -ympäristöt tulee suunnitella yhteisöllisyyttä edistäviksi ja helposti hahmotettaviksi
- Asuinympäristöt tulee suunnitella esteettömiksi sekä sopivia oleskelu- ja levähdyspaikkoja sisältäviksi
- Matalan kynnyksen kohtaamispaikkoja tulisi suosia asuinalueilla

6. Palvelut toteutetaan kestävällä tavalla

Palvelut ovat asiakaslähtöisiä

jonkin verran eri mieltä

Keskitetty neuvonta ja asiakasohjaus

jonkin verran samaa mieltä

Kotiin annettavat palvelut ja kotona-asumisen turvallisuus

jonkin verran samaa mieltä

Ekologisesti kestävä palvelujärjestelmä

samaa mieltä

Tiedolla johtaminen ja laatu

samaa mieltä

Kerro lyhyesti, mitä mielestäsi *palvelut toteutetaan kestävällä tavalla* –osion sisältötekstiin tulisi lisätä tai mitä siitä pitäisi poistaa.

Palvelut ovat asiakaslähtöisiä:

Asiakaslähtöisyyden suositukseksi tulisi nostaa palveluiden räätälöinti yksilöllisten tarpeiden mukaan eikä niin, että iäkkään ihmisen pitäisi sopia palvelujärjestelmän asettamiin muotteihin saadakseen

palvelua. Tuoreessa tutkimuksessa (Peiponen ym. 2023) on tuotu esiin, että ne joilla on monia yhtäaikaista tai järjestelmän kriteereihin sopimattomia tuen tarpeita, putoavat usein palvelujärjestelmän ulkopuolelle tai jäävät ilman tarvitsemaansa tukea. Aito asiakaslähtöisyys lähtee iäkkään yksilöllisistä tarpeista.

Lääkäri- ja terveydenhuoltopalvelujen varmistamisen lisäksi on varmistettava sosiaalityön ja sosiaaliohjauksen palvelut niin kotona-asuville iäkkäille kuin asumispalveluiden piirissä oleville.

Keskitetty neuvonta ja asiakasohjaus

On tärkeää, että suosituksissa nostetaan esiin erityisen tuen tarpeen tunnistaminen ja sosiaalityöntekijän tarve arvioida palvelutarve sekä toimia omatyöntekijänä. Suosituksessa tulisi mainita, että gerontologisen sosiaalityön palvelut on turvattava kaikille erityisen tuen tarpeessa oleville iäkkäille koko maassa.

Kotiin annettavat palvelut ja kotona asumisen turvallisuus:

Tekstissä tulisi olla maininta palvelujen kehittämisestä. Kotona-asumista tukevia palveluja ja välimuotoista asumista on kehitettävä jatkuvasti ja huomioitava jo muualla tehty kehittämistyö sekä tutkimustieto. Kehittämistä kannattaa myös tehdä yhdessä laajemmalla alueella, jolloin muilta oppiminen tehostuu ja hyviä käytäntöjä voidaan jakaa. Tästä hyvä esimerkki on Uudenmaan ikäihmisten palvelujen kehittämisverkosto GeroMetro, joka on toiminut jo kymmenen vuoden ajan pääkaupunkiseudulla ja Uudellamaalla.

https://www.socca.fi/kehittamishankkeet_ja_verkostot/ikaihmissen_palvelujen_kehittamisverkosto_gerometro

Arvioi, onko kaikkein tärkeimmät suositukset nostettu vaikuttavuustavoitteeseen.

Palvelut toteutetaan kestäväällä tavalla

jonkin verran eri mieltä

Kerro lyhyesti, mitä mielestäsi *palvelut toteutetaan kestäväällä tavalla* -osion hyviin käytäntöihin tulisi lisätä tai mitä siitä pitäisi poistaa.

Hyviä käytäntöjä on monipuolistettava. Nyt ne liittyvät lähes pelkästään saatto- ja palliatiiviseen hoitoon.

Erytisen tuen tarvetta koskeva hyvä käytäntö ja siihen liittyvä taustamateriaali eivät ole oikein hyviä. Lomakepohjainen tunnistamisen työkalu jättää monenlaisia elämäntilanteita ulkopuolelle ja on siksi omiaan lisäämään erityisen tuen tarpeessa olevien iäkkäiden jäämistä palvelujen ja tuen ulkopuolelle. Yksinkertaistavien lomakkeiden sijaan asiakasohjauksessa tulisi lisätä ammattilaisten osaamista erityisen tuen tarpeen tunnistamisesta. Aina pitäisi järjestää mahdollisuus konsultoida sosiaalityöntekijää.

Hyväksi käytännöksi pitäisi nykyisen ohjeen sijaan lisätä tämä tutkimukseen perustuva materiaali aiheesta. <https://blogs.helsinki.fi/gerit-hanke/tietoa-erityisen-tuen-tarpeesta/>

Alueellisen jakamisen ja toisilta oppimisen esimerkiksi voisi mainita Uudenmaan ikäihmisten palvelujen kehittämisverkosto GeroMetro.

https://www.socca.fi/kehittamishankkeet_ja_verkostot/ikaihminen_palvelujen_kehittamisverkosto_gerometro

7. Skenaariolaskelmat

Kerro lyhyesti, mitä mielestäsi *skenaariolaskelmat* –osion sisältötekstiin tulisi lisätä tai mitä siitä pitäisi poistaa.

-

8. Laatuindikaattorit

Näin luet indikaattoreita

-

Indikaattorit on jaettu ilmiökoreihin

-

Lakisäätöiset iäkkäiden palvelut

-

Toimintakykyä tuetaan

-

Toimijuutta tuetaan

-

Laatuindikaattoreiden valmisteluprosessi

-

Laatuindikaattorien seuranta ja kehittäminen tulevaisuudessa

-

Kerro lyhyesti, mitä mielestäsi *laatuindikaattorit* –osion sisältötekstiin tulisi lisätä tai mitä siitä pitäisi poistaa.

-

Granberg Margit
Pääkaupunkiseudun sosiaalialan osaamiskeskus Socca - Uudenmaan
ikäihmisten palveluiden kehittämisverkosto GeroMetro